
SAMENVATTING

De wetgever is voornemens om de Wet tegemoetkoming schade bij rampen (hierna: de Wts) uit te breiden naar onverzekerbare personenschade. De Wts is een *vangnetregeling*: voor gedupeerden komt hij pas in beeld als laatste regeling die opvang biedt voor hun schade. Personenschade die ontstaat door rampen wordt eerst en vooral opgevangen *buiten* de Wts. Voor een gedeelte van de schade hebben gedupeerden niet de mogelijkheid om die onder een verzekering te brengen of om langs een andere weg een tegemoetkoming te verkrijgen. Dit betreft de immateriële schade, (een deel van) omzet- en inkomensverlies bij arbeidsongeschiktheid, het verlies van zelfredzaamheid en bijzondere kosten (zoals studiekosten), verzorgingskosten die naasten maken en het verlies van levensonderhoud en uitvaartkosten van de nabestaanden bij overlijden. Dat is *grosso modo* het deel van de rampschade waarmee bij een eventuele uitbreiding van de Wts naar onverzekerbare personenschade dient te worden gerekend.

Deze studie geeft aan welke regeling het meest geschikt is om te bepalen aan wie en voor welke delen van de onverzekerbare personenschade een tegemoetkoming toekomt én hoe die personenschade in een geldbedrag kan worden uitgedrukt. Voor de beantwoording hiervan was een viertal hierna te bespreken belangen leidend, te weten: het belang van rechtszekerheid, het belang van een beperkte uitvoeringslast, het belang van maatwerk en het belang van flexibiliteit. Op grond van een normatieve analyse werd beoordeeld hoe een *evenwicht* tussen deze belangen wordt bereikt, waarbij het belang van rechtszekerheid leidend is: voorafgaand aan de ramp dient men goed te kunnen inschatten wie waarvoor een tegemoetkoming zou kunnen ontvangen en hoe zich dit laat vertalen in een geldbedrag. Daarnaast dienen de tijd en de kosten die met het traject van de schadebehandeling onder de Wts gemoeid zouden zijn, beperkt te blijven (het belang van een beperkte uitvoeringslast). Bovendien dient een toekomstige regeling voor de Wts ruimte te bieden voor differentiatie indien de individuele omstandigheden van het geval daar om vragen (het belang van maatwerk). Ook is enige ruimte gewenst om eventueel in onvoorziene gevallen een tegemoetkoming mogelijk te maken (het belang van flexibiliteit).

Dit evenwicht wordt het beste bereikt met een regeling die een limitatieve opsomming geeft van de schadeposten, voorzien van standaardbedragen voor de tegemoetkoming en drempels die een maximale bandbreedte aangeven waarbinnen er tegemoetkomingen worden verstrekt. Aangezien gedupeerden, los van hun hoedanigheid, diverse soorten schade lijden in personenschadezaken, bestaat er een grote mate van rechtsonzekerheid als voorafgaand aan de ramp niet duidelijk wordt aangegeven voor welke schadeposten een tegemoetkoming wordt geboden. Als de schadeposten in een gesloten regeling worden opgesomd, dan wordt die onzekerheid in zoverre weggenomen. Men zou de onzekerheid die er dan wél nog is over *de hoogte* van de schade, met behulp van standaardbedragen kunnen ondervangen (waarbij men die bedragen afhankelijk van de verschillende schadesoorten kan laten differentiëren). Dit biedt vanuit het perspectief van de gedupeerde eveneens het voordeel dat hij weet waar hij aan toe is en het bevordert een efficiënte (en daardoor weinig belastende) schadebehandeling.

Een toekomstige regeling kan, net als de Wts in huidige vorm, openlaten welke gedupeerden er in aanmerking komen voor een tegemoetkoming. Het is niet nodig, en onwenselijk, dat de regeling óók limitatief opsomt welke categorieën gedupeerden aanspraak maken op een tegemoetkoming. Met zo'n opsomming wordt het belang van rechtszekerheid bij personenschade door rampen niet gediend. Er zijn vele mogelijke gedupeerden bij letselschade; die laten zich niet in categorieën vatten of in een opsomming. Dat is anders voor de schadeposten; die kan men wél limitatief opsommen. En als de schadeposten in de opsomming specifiek worden geformuleerd, dan beperkt

die opsomming *in feite* tevens de kring van gedupeerden: alleen degenen met die specifieke schadeposten worden beschermd. Daarnaast kan het belang van rechtszekerheid worden bevorderd door abstracte voorwaarden in de regeling op te nemen, bijvoorbeeld de voorwaarde dat de opgesomde schadeposten, behoudens zorgkosten van naasten en overlijdensschade, rechtstreeks in het rampgebied zijn veroorzaakt.

Het werken met standaardbedragen voor de afzonderlijke schadeposten maakt een toekomstige regeling voorspelbaar en relatief eenvoudig uitvoerbaar. Bovendien kan het een tegemoetkoming mogelijk maken waar dit, vanuit het perspectief van de gedupeerde, zonder de standaardbedragen, zou worden bemoeilijkt door de complexiteit van bepaalde schadecomponenten of de berekening. De standaardbedragen dienen vanuit het oogpunt van rechtszekerheid niet pas na concrete rampen, maar al eerder *in abstracto* te zijn bepaald.

Door de standaarden te laten variëren, bijvoorbeeld al naar gelang de ernst van de schade, en eventueel periodiek aan te passen, kan er (beperkt) maatwerk worden geboden. Ook immateriële schade biedt goede mogelijkheden om op relatief eenvoudige wijze – aan de hand van (categorieën van) forfaitaire bedragen – te zorgen dat er tussen verschillende gedupeerden en tussen verschillende vormen van pijn of leed/verdriet wordt gedifferentieerd. Een hardheidsclausule, ten slotte, kan ook bijdragen aan het leveren van maatwerk. Zij kan ook worden ingezet om onvoorziene gevallen het hoofd te bieden. Voor een algemene regeling als de Wts dient zo'n clausule wel beperkt te blijven tot één of slechts enkele specifieke onderdelen van de regeling. Denk bijvoorbeeld aan een clausule die onder bepaalde omstandigheden ruimte biedt voor een tegemoetkoming van schade die buiten de gekozen bandbreedte valt.